



UNIWERSYTET MEDYCZNY W LUBLINIE
KATEDRA I KLINIKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH
Staszica 16, 20-081 Lublin
Tel. 81 534 94 14; Fax 81 534 94 10

Ocena

Rozprawy doktorskiej lek. med. lek. med. Joanny Puły z Kliniki Chorób Zakaźnych dla Dorosłych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie

Tytuł rozprawy:

Porównanie obrazu klinicznego i stopnia rekonstrukcji immunologicznej u osób z zakażeniem HIV ze znacznym obniżeniem liczby limfocytów CD4+ w latach 2008-2018

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska porusza istotny z naukowego i praktycznego punktu widzenia problem rozpoznania zakażenia HIV w późnym stadium choroby w odniesieniu do różnych parametrów ocenianych w dwóch kohortach pacjentów – diagnozowanych w latach 2008-2010 oraz 2016-2018. Wśród analizowanych parametrów szczególną uwagę zwrócono na czynniki demograficzne oraz parametry kliniczne. Zmiany jakie dokonały się w tym zakresie w ciągu niespełna 10 lat obrazuje także odmienne podejście do wczesnych, czy w ogóle terapii zakażeń HIV. Wprowadzona już dość dawno terapia cART, oparta na stosowaniu nowoczesnych leków o bezpośrednim działaniu na różne elementy patogenetyczne zakażenia HIV, pozwala na osiągnięcie pełnej kontroli wirusologicznej i klinicznej u większości chorych. W tym zakresie dowody skuteczności w oparciu o zasady EBD nie uległy istotnym zmianom, natomiast zmianie uległy zasady włączania terapii, szczególnie tendencja do wczesnego leczenia. Kompleksowe podejście Doktorantki do wnikliwej analizy struktury badanych grup pacjentów pochodzących z największego i najbardziej doświadczonego ośrodka diagnostyki i terapii zakażeń HIV w Polsce budzi szacunek. Doktorantka zwróciła uwagę na wiek, płeć, ale również drogi

przenoszenia wirusa i czas włączenia terapii w odniesieniu do liczby limfocytów CD4 oraz objawów chorobowych.

Doktorantka podjęła ten temat, opierając swoje badania na doświadczeniach w pracy z pacjentami zakażonymi HIV w największej polskiej poradni specjalistycznej dla pacjentów HIV+ Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Warszawie. Dzięki temu grupę badaną należy uznać za wysoce reprezentatywną.

Recenzowana praca liczy ogółem 97 stron, zawiera 7 tabel, 12 rycin. Dokumentacja graficzna przedstawionych badań jest więc bardzo dobra, ułatwiając czytelnikowi poruszanie się po analizie badanych parametrów, przy czym odpowiednie tabele i wykresy umieszczono w tekście, co ułatwia korzystanie z nich.

Układ jest typowy dla prac doktorskich. Struktura pracy jest zwarta, następujące po sobie rozdziały i podrozdziały ułożone w sposób logiczny, przez co uzyskano wrażenie bardzo dobrze zaplanowanej i czytelnej rozprawy. Praca została napisana poprawną polszczyzną, bardzo dobrym stylem, choć autorka nie uniknęła kilku potknięć, głównie o charakterze edytorskim. Zwraca także uwagę bardzo licznie i umiejętnie cytowana literatura, w większości z kilku ostatnich lat, w tym pochodzących również z Polski. Autorka do końca konfrontowała uzyskane wyniki badań własnych z najnowszą literaturą.

We wstępie Doktorantka przedstawiła w sposób bardzo szeroki zagadnienia związane z definicją późnego rozpoznania zakażenia HIV. Zwraca uwagę rozległą wiedza Autorki, która w sposób zrozumiały wyjaśnia nietatwe problemy z pogranicza immunologii i medycyny klinicznej. Bardzo analityczne podejście do problemu stwarza wrażenie swobodnego i biegłego poruszania się w zagadnieniu. Wstęp, zgodnie ze swoim przeznaczeniem, zawiera istotne dla celu pracy fakty dotyczące znaczenia poszczególnych czynników klinicznych i immunologicznych dla właściwej definicji późnego rozpoznania oraz przełożenia tego zjawiska na praktyczne aspekty zagadnienia. Wyjaśniono również znaczenie tych czynników dla zasadności terapii przeciwwirusowej. Zwraca również uwagę bardzo ciekawy fragment wstępu analizujący sytuację w tym zakresie w innych krajach oraz w perspektywie globalnej.

Kolejny rozdział zatytułowany „Cel pracy” zawiera określenie logicznie ze sobą powiązanych celów pracy doktorskiej, wyszczególnionych w czterech zwięzłych punktach. W tym przypadku takie „ascetyczne” wręcz podejście jest zaletą, bowiem wytycza najważniejsze szlaki badawcze w tej dość skomplikowanej wieloczynnikowej analizie problemu późnych rozpoznań.

Rozdział „Materiał i metody” prezentuje zarówno doprecyzowanie grupy badanej, jak i opis metod wykorzystanych przy analizie wymienionych parametrów. Na szczególne uznanie zasługuje analiza statystyczna, która została przeprowadzona przy użyciu odpowiednio dobranych i wiarygodnych testów statystycznych. Doktorantka wykazała się biegłością w selekcji grup badanych ze swego rodzaju „substudy” dla osób ze znacznym deficytem odporności.

Uzyskane wyniki badań przedstawione zostały w kolejnym, dość obszernym rozdziale, zatytułowanym „Wyniki”. Doktorantka czyni to w sposób zwięzły, logiczny i uporządkowany, prezentując w poszczególnych punktach wyniki badań własnych. Wszystkie wyniki szczegółowe podaje w zamieszczonych w tekście tabelach, a wykresy służą pokazaniu obecności lub braku istotności statystycznej. Taki sposób ułatwia Czytelnikowi percepcję danych, bez konieczności sięgania do załączników, i nadaje pracy wiarygodność i zwiększa przejrzystość, co jest szczególnie istotne przy dużej liczbie ocenianych parametrów i dość złożonej, jak wspomniano powyżej, analizie statystycznej. Niewątpliwie tak dogłębna analiza danych świadczy o bardzo wnikliwym podejściu do realizacji stawianego sobie przez Doktorantkę celu.

W rozdziale tym moim zdaniem na szczególną uwagę zasługuje analiza problemu opóźnionego włączenia pacjentów do opieki medycznej oraz pacjentów mylnie zaklasyfikowanych jako późno zdiagnozowani. Ten ostatni aspekt analizy późnych rozpoznań świadczy o bardzo krytycznym podejściu Autorki do wyników własnych, co zawsze sugeruje dużą dojrzałość naukową badacza.

Po przedstawieniu wyników Doktorantka sformułowała 4 wnioski, które w większości odpowiadają na przedstawione wcześniej cele pracy. Zdaniem recenzenta Autorka zupełnie niepotrzebnie we wnioskach przytacza wartości liczbowe, które były już wcześniej podane przy omawianiu wyników badań.

Doktorantka uzyskała bardzo interesujące wyniki. Ich interpretacja w połączeniu z danymi z piśmiennictwa stanowi przedmiot rozdziału „Dyskusja”. Formułowane na bieżąco wnioski są zazwyczaj wyważone, a podejście do uzyskanych wyników krytyczne. Bardzo wnikliwie analizowane są trudności w porównaniu badanych populacji w poszczególnych pracach autorów. Zastrzeżenia budzi ponowne podawanie informacji na temat historii zakażenia HIV, a więc zakres wiedzy objęty wcześniej przez Wstęp.

Bardzo cenna jest analiza Doktorantki w zakresie możliwej modyfikacji pojęcia późnych rozpoznań, tak aby jak najlepiej odpowiadało rzeczywistej skali zjawiska i redukowało problem niewłaściwej klasyfikacji innych sytuacji klinicznych, na przykład zakażeń ostrych.

W pracy zdarzają się błędy literowe i niezachowanie jednolitej formy tekstu (akapity), ale te uwagi mają głównie charakter edytorsko-redakcyjny i powinny być uwzględnione podczas przygotowywania pracy do druku. Można z całą mocą stwierdzić, że nie obniżają one całościowej pozytywnej oceny recenzowanej pracy.

Oceniając rozprawę w całości, pragnę jeszcze raz podkreślić bardzo dojrzałe naukowe podejście Doktorantki do podjętego przez Nią zadania badawczego. Umiejętność syntetycznego przedstawienia wyników, wraz z bardzo dogłębną, doskonale dobraną i właściwie interpretowaną analizą statystyczną nie jest zbyt często spotykana na tym etapie rozwoju naukowego.

Rozprawa doktorska lek. med. Joanny Puły pt. „Porównanie obrazu klinicznego i stopnia rekonstrukcji immunologicznej u osób z zakażeniem HIV ze znacznym obniżeniem liczby limfocytów CD4+ w latach 2008-2018” spełnia wszelkie wymagania stawiane pracom doktorskim. W związku z tym mam zaszczyt przedstawić Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wniosek o dopuszczenie lek. med. Joanny Puły do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Jednocześnie, w uznaniu wysokiego poziomu i bardzo dużej wartości pracy, wnoszę o wyróżnienie pracy doktorskiej.

Prof. dr hab. med. Krzysztof Tomaszewicz

Lublin 27.04.2021

Prof. dr hab. n. med.
Krzysztof Tomaszewicz
specjalista chorób zakaźnych
4281433

